

СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ВЪВЕЖДАНЕ НА ЛИЦЕНЗИОНЕН РЕЖИМ ЗА ЛИЦАТА, ИЗВЪРШВАЩИ ДЕЙНОСТ ПО НАЛИЧНИ ПАРИЧНИ ПРЕВОДИ

Законът за изменение и допълнение на *Закона за паричните преводи, електронните платежни инструменти и платежните системи* има за цел да въведе в българското законодателство изискванията на член 36 от *Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма*. Член 36 от директивата задължава държавите-членки да уредят регистрационен или лицензионен режим за лицата, извършващи дейност по налични парични преводи (money remittance). В съответствие с посочената разпоредба на директивата се предлага **въвеждане на лицензионен режим** за лицата, извършващи дейност по налични парични преводи. В член 36, параграф 2 от Директива 2005/60/ЕО е заложено изискване компетентните органи да отказват регистрация или лицензиране, в случай че по тяхна преценка лицата, които управляват дружеството или имат квалифицирано дялово участие, не притежават необходимите качества, добра репутация и финансова стабилност. Възможността за упражняване на субективна преценка при отказ (за регистрация или лицензиране) налага уреждане на лицензионен режим, за да съответства режимът на българското административно регулиране и правна практика. Формулираните нови разпоредби са оформени като нов раздел на ЗППЕППИС, тъй като регулираната дейност представлява извършване на налични парични преводи, които са вид парични преводи по смисъла на закона.

Въвеждането в националното законодателство на изискванията на член 36 от Директива 2005/60/ЕО, с което се завършва процеса на транспониране на директивата, осъществен чрез измененията в Закона за мерките срещу изпирането на пари, е от изключително значение за изпълнение на ангажиментите на България. Още в Мониторинговия доклад на Европейската комисия за България от 26 септември 2006 г. се констатира незадоволителен напредък в областта на предотвратяване изпирането на пари като част от проблемите в правосъдието и вътрешните работи. Европейската комисия въведе за България "механизъм за сътрудничество и оценка на напредъка" в сферата на реформата на съдебната система и борбата с организираната престъпност и корупцията, като при установено недостатъчно развитие е възможно до три години след присъединяването да бъде задействана специфичната предпазна клауза в областта на правосъдието и вътрешните

работи. През юни 2007 г. беше изготвен Доклад относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка, който има за цел да оцени напредъка по ангажименти, приети в момента на присъединяването, включително мерки в борбата с изпирането на пари. Докладът съдържа заключение, че като цяло, напредъкът в борбата с тежките престъпления и организираната престъпност е недостатъчен. Това налага особеното внимание при изпълнение на мерките в тази област, в това число борбата срещу изпирането на пари.

Въвеждането на лицензионен или регистрационен режим е от изключително значение за ограничаване на риска от използването на лицата, извършващи дейност по налични парични преводи, както за целите на изпирането на пари, така и за целите на финансирането на тероризма. Въвеждането на подобен режим следва международните стандарти в областта на превенцията на изпирането на пари и финансирането на тероризма, разработени от FATF (Групата за борба с финансовите престъпления), международна организация в рамките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Специална препоръка VI на FATF за превенцията на финансирането на тероризма определя, че всяка страна трябва да въведе мерки, които да гарантират, че лицата, които предоставят услуги по парични преводи се лицензират или регистрират.

Въвеждането на лицензионен режим ще гарантира цялостната уредба на услугите по парични преводи, като по този начин ще се прекрати участието на пазара на нерегламентирани лица, което от своя страна ще намали нелоялната конкуренция, ще укрепи стабилността на пазара на парични преводи и ще допринесе за сигурността за потребителите. Същевременно ще бъде стимулирана конкуренцията на пазара на тези услуги.

Сега действащите предприятия, които извършват прехвърляне на парични средства ще бъдат подчинени на законов режим с ясно и подробно разписани норми и на съответния надзор. Уреждането на правния статут на предприятията, които към момента осъществяват налични парични преводи в страната чрез агенти, ще спомогне за повишаване на прозрачността, отчетността и ефективното прилагане на българското данъчно облагане към извършващите дейност по налични парични преводи.

Лицензионният режим е от особена важност за усъвършенстване статистиката на платежния баланс на страната. Лицензирането и упражняването на надзор върху лицата, извършващи дейност по налични парични преводи, ще осигури предоставяне на БНБ на

информацията, необходима за събирането и обобщаването на статистиката на платежния баланс. За целите на съставянето на платежния баланс на страната БНБ събира информация за всички презгранични преводи и плащания, и преводи и плащания между местни и чуждестранни лица в страната. Работната група по платежен баланс към Евростат препоръчва тази информация да бъде събирана и директно отчитана от операторите на системите за бързи парични преводи. Директното отчитане се налага като единствен източник на информация за географската разбивка на тези трансакции. В момента не съществува регистър на тези оператори и трудно може да бъде осъществен контакт с всички такива и да бъде събрана необходимата за нуждите на платежния баланс информация.

Анализът на законодателството на другите държави-членки на ЕС относно уредбата на дейността на институциите, които извършват дейност по налични парични преводи, показва, че в преобладаващия кръг от случаи законодателят е преценил, че лицензионният режим постига в по-голяма степен целите за осъществяване на ефективен надзор и предотвратяване изпирането на пари. На основата на проучения опит при лицензиране на институциите, извършващи налични парични преводи в ЕС, са изготвени изискванията в настоящия законопроект относно минимално необходимия внесен капитал.

С настоящия законопроект се осигурява законовата база за прилагане на *Регламент 1781/2006 на Европейския парламент и Съвета от 15 ноември 2006 г. за информацията за наредителя, съпътстваща превода на средства*. Член 15 от регламента задължава държавите-членки да предвидят необходимите мерки и санкции за спазване разпоредбите на регламента, чийто характер на правен акт му осигурява пряка приложимост.